

Els darrers esdeveniments judicials ocorreguts a les Illes afecten directament el vostre soci, Unió Mallorquina (UM). El portaveu parlamentari d'aquest partit, Bartomeu Vicens, i un altre dirigent, Maximilià Morales, han estat acusats de corrupció per la fiscalia. Què us sembla?

—És preocupant. En aquests moments toca ser prudents i deixar que la justícia faci la seva feina. Sigui com sigui, si hi ha cap decisió a prendre, l'ha de prendre la força política afectada.

—Aquest afer pot afectar el pacte?

—Esper que no. Al cap i a la fi els qui fan els acords polítics són els partits. En aquest sentit, tot els signants del pacte volem continuar fent la feina que pactàrem que fariem. Per tant, no, no tenc previsió que aquests esdeveniments judicials puguin afectar el pacte.

—S'ha publicat moltes vegades que UM pactà amb el PSOE perquè els hi obligàreu, en canvi que la fiscalia no actuàs contra ells. Això no casa gaire amb aquesta actuació de la fiscalia contra els dirigents nacionalistes.

—És obvi, no? Al PSOE mai, mai no hem entrat en jocs bruts d'aquesta mena. Jo, per exemple, no he anat mai a veure el fiscal general de l'Estat, i menys per parlar-li de casos de corrupció [es refereix a una visita que Jaume Matas va fer al fiscal general per interessar-se sobre les investigacions contra casos de corrupció, just després d'esclatar l'escàndol d'Andratx a final de novembre del 2006]. És clar que, com no pot ser altrament, els hipotètics problemes de futur de cap membre del pacte amb la fiscalia mai no foren motiu de debat ni negociació. Només faltaria...

—Estau preocupat, com a secretari general del PSOE, per la manera com evoluciona el cas Eivissa Centre, de suposat cobrament il·legal de comissions per part del vostre partit a Eivissa?

—Naturalment que n'estic preocupat. Ara bé, des del primer moment vaig dir que estam totalment a disposició de la justícia per aclarir com més aviat millor aquesta qüestió. I això és el que fem. Igual que en l'altre cas, també en aquest vull demanar respecte pel treball de la justícia i prudència a l'hora

“La nostra forma d'actuar és molt diferent de la del PP”

Entrevista a Francesc Antich, president del Govern de les Illes Balears, un any després de la formació del pacte de centre-esquerra.

de fer valoracions abans de saber què passa.

—Encara parlau sovint de l'herència rebuda, del deute deixat pel govern de Jaume Matas, etc. No ha passat massa temps per a continuar parlant-ne amb tanta insistència?

—Comprenc que l'oposició argu-

menti quelcom així... És normal. Però passa que per explicar als ciutadans els nous projectes que engegam, inevitablement els hem de dir, també, de quina situació partim. Perquè la realitat és que topam constantment amb un mur de deute enorme ja que durant la legislatura passada el govern

El president del Govern de les Illes Balears, Francesc Antich.

es va endeutar més que en totes les altres legislatures juntes, i això és una càrrega molt important; i també tenim més tipus d'herència: gran escalfor de la construcció animada per molta obra pública que ens rebota en forma d'aturada de l'activitat, justament en el moment en què necessitaríem diners que no tenim per fer obra pública per compensar la baixa de l'activitat; també ens trobam amb obres mal fetes, com és el cas paradigmàtic del metro, que no és l'únic cas... En resum, no podem projectar el futur sense ser conscients de com estam. Fer una bona radiografia de la situació, com fem, no implica paràlisi, que no és el cas en absolut. I és important que el ciutadà entengui com s'ha actuat en el passat i com actua el meu govern, perquè són maneres prou diferents d'actuar.

—Parlant d'economia: tant si vivim un alentiment econòmic com si travessam una crisi, la realitat és que les coses no van gaire bé, o no és així?

—Mirau, al final tot es redueix a una qüestió de confiança. No crec que sigui bo de cap manera instal·lar-nos en un missatge de pessimisme. Un dels paràmetres que actuen en economia és la confiança. En aquests moments crec que hem de fer el possible per insuflar confiança a la ciutadania. Per a mi hi ha un clar alentiment, però no crisi. Creixem manco que no creixíem, però no decreixem, i cream llocs de feina nous. Estaríem en crisi si no creixéssim. Però no us vull amagar que l'alentiment és seriós. Justament per això hem de fer tot el possible per avançar cap a la recuperació. El que hem fet és avançar-nos als esdeveniments i pactar amb sindicats i patronals d'empresaris no només els aspectes sectorials típics, sinó tota l'actuació del govern, tot el projecte de comunitat autònoma que volem, entre tots. D'aquí ve el pacte per a l'habitatge i el de la competitivitat, per exemple. Aquest és el nostre repete. Buscar grans acords transversals per evitar la tradicional improvisació de pensar l'actuació del govern només a quatre anys vista. Cercam polítiques sòlides a termini mitjà i llarg.

—L'oposició acusa el govern de poca concreció durant aquest any.

—Com us deia abans, és lògic que digui això, l'oposició. No us negaré que comprenc l'astorament opositor perquè la nostra forma d'actuar és molt diferent de la del PP. En temps del PP estàvem avesats a poca planificació i molta improvisació, a moltes obres monstruoses i a poca preocupació per la xarxa social que dona qualitat de vida als ciutadans... És obvi que una autopista es veu molt més que no pas les escoles, els centres de salut, etc. Però justament aquest tipus d'activitat és el que interessa fer al meu govern. Hem engegat un pla d'escoles, un altre d'infraestructures educatives per a fer reformes d'escoles i instituts i per a construir-ne de nous, un altre d'atenció primària per a fer més centres de salut... I així en tot: fem polítiques adreçades a la xarxa social bàsica, als interessos directes dels ciutadans perquè puguin viure millor. Que tot això no té tant d'impacte propagandístic com fer una autopista? Segurament no. Però és el que fem perquè estem convençuts que

és el que millora la qualitat de vida de la majoria dels ciutadans.

—Hi ha temps per a construir 5.000 habitatges en tres anys, com heu anunciat?

—Farem unes 20.000 actuacions en matèria d'habitatge, entre les quals construirem 5.000 habitatges nous. Tota la feina que fem és en aquesta línia. Adquirim solars, hem aprovat la llei d'habitatge, preparem tota la maquinària burocràtica per posar mans a l'obra tot d'una que puguem... Faré tot el que sigui a la meua mà per construir els 5.000 habitatges promesos. Però per a mi el més important és que per primera vegada en aquesta comunitat autònoma s'ha signat un pacte per a l'habitatge amb sindicats i patronals d'empresaris, s'ha aprovat una llei per unanimitat del Parlament i es persegueix un objectiu que és bàsic per a la política social.

—Serà possible la reforma del finançament autònom abans del mes d'agost?

—Abans serà difícil. Sí que hi ha el compromís del president Zapatero de donar-hi màxima celeritat. Hi haurà reforma i serà aviat, tot i que encara no en tinguem data. De tota manera jo estaria ben satisfet si la reforma fos efectiva a partir del 2009. Tanmateix, més important que el quan és el què: les Illes Balears som la comunitat autònoma més perjudicada per l'actual fórmula.

—Quin model defensa el vostre govern i amb quina quantitat estariu satisfet?

—No podem parlar encara de quantitats. El que és important és tancar el conceptes a través dels quals arribaran els diners. Això no vol dir que no fem feina amb quantitats concretes, però crec que en aquests moments no convé fer-les públiques. Pel que fa al model de reforma ho hem dit moltes vegades. Volem que la referència bàsica per al finançament sigui la població. Nosaltres hem tingut un augment de població brutal durant els darrers anys i s'ha de concretar en el nou finançament. Volem sobretot que sigui un sistema transparent, just i que doni resposta a noves circumstàncies, és a dir que sigui flexible i es pugui adequar a les realitats futures. Volem també que incorpori d'alguna manera el fet insular, igual que algunes altres

comunitats tenen reconeguda la dispersió de població... Però el més bàsic de tot és que les Balears no poden continuar essent les que més paguin i manco rebuin.

—**Quan arribaran les inversions tantes vegades promeses per part de Zapatero? Perquè ara resulta que les inversions en tren, xifrades i promeses en més de 600 milions, seran, a tot estirar, poc més de la meitat, segons que s'ha publicat, i que pel que fa al tramvia haurem d'esperar fins no se sap quan...**

—Aquests mesos hem negociat tant amb el Ministeri d'Hisenda com amb el de Foment. Hem arribat a un principi d'acord perquè Hisenda posi els diners més immediats per poder fer les obres que tenim previstes del ferrocarril. I llavors haurem de negociar la resta, el tramvia, amb Foment. No és, en absolut, que ens quedem sense tramvia. Però passa que creiem millor separar les dues coses per poder avançar al màxim les inversions en la xarxa del ferrocarril. Encara no hi ha res tancat i, sobretot, tots els ciutadans han de tenir clar que no hi ha cap renúncia per part del meu govern.

—**Parlant de renúncies: queda res d'allò de ser "més PSIB que no PSOE", que dèieu durant el pacte de progrés anterior?**

—Les circumstàncies han canviat. I el Partit Socialista també. El PSIB està molt còmode amb el PSOE actual dirigit per Zapatero. Perquè acull les reivindicacions a les quals feu referència, i que aleshores jo vaig resumir amb la frase referida. Els darrers anys hi ha hagut passes evidents per a millorar el funcionament de l'estat de les autonomies, justament en la línia que nosaltres sempre havíem defensat.

—**Què vol dir *Espanya plural*?**

—Des del meu punt de vista és dir que Espanya ha d'aprofundir cap el federalisme. No tan sols per tenir més competències, sinó sobretot per aclarir i millorar els àmbits de funcionament de cada institució i les relacions entre si. Es tracta de fer-ne senzillament més àgil el funcionament. Igual com internament a les Balears passa entre els consells insulars i el govern: un sistema federalitzant, transparent respecte a les responsabilitats de cada

institució i ben coordinat per donar més bon servei als ciutadans.

—**Vós soleu referir-vos a les Balears com un país; Zapatero parla de l'estat com un país; Francina Armengol [presidenta del Consell de Mallorca] parla de Mallorca com un país; i vos mateix també parlau de l'estat a vegades com un país... Això és una concreció terminològica de l'*Espanya plural* i, en qualsevol cas, quants de països té el PSOE?**

—[Somriu] El problema a resoldre no és terminològic, sinó servir millor els ciutadans i ciutadanes. El funcionament de les institucions els ha de ser tan proper com sigui possible. El millor és que cada poble d'Espanya tenguí institucions pròpies que el singularitzi i alhora li doni més bon servei. Tenint en compte, però, que tots som allà mateix: en el projecte global d'Espanya. Al final no hi ha millor forma de servei al ciutadà que des de la proximitat. I això no té res a veure amb el nom que es doni a un territori. El que és impor-

tant és donar bon servei al ciutadà i que aquest s'impliqui en els projectes polítics. Això em preocupa molt, perquè si no s'assoleix aquest compromís ciutadà amb la política, i això passa, les institucions pròpies s'allunyen dels ciutadans o a la inversa. I això no ens ho podem permetre.

—**Actes protocol·laris, amb molt de *glamour*, com els que heu celebrat, Govern i Parlament, en ocasió dels 25 anys de l'autonomia il·lenca, ajuden a acostar el ciutadà a les institucions o el n'allunyen més? Us ho dic perquè poc ciutadà corrent s'ha vist en aquests actes, si és que n'hi havia cap...**

—Per aquest costat tenim molta feina a fer. Massa festes, per ventura, i poca concreció per al ciutadà que no entén encara gaire bé què és cada institució: Parlament, Govern, cada consell... Fa falta, i faig autocrítica, més pedagogia perquè el ciutadà conegui bé cada institució i què fa. En això treballem. Més enllà d'això,

crec que no hi ha més bona forma de promocionar la identitat del país que assolint institucions que donen un bon servei en allò que és bàsic per al ciutadà. Les banderes estan bé, però només si representen justícia, progrés, benestar, manca absoluta de corrupció i cohesió social.

—Durant els 25 anys d'autonomia el Parlament no ha celebrat mai un plenari monogràfic dedicat a la immigració, el fenomen social més important que ha afectat les Balears durant la història contemporània. Això no és una mostra d'allunyament de la realitat social?

“Farem 20.000 actuacions en matèria d'habitatge i construirem 5.000 pisos nous”

—Per ventura no hi hagut aquest debat, però això no vol dir que no es faci feina. De fet, una de les feines més importants que fa la Conselleria de Benestar Social és dissenyar un gran pacte per a la immigració, que serà transversal i, per tant, afectarà totes les conselleries. Per integrar la immigració és bàsica la sanitat, l'educació, l'habitatge... Potser falta el gran debat a què us referiu, però us puc assegurar que el debat és constant al govern i que hi fem molta feina.

—Quina diferència trobeu entre la UM de Maria Antònia Munar i la UM presidida per Miquel Nadal?

“Les circumstàncies han canviat. El PSIB està molt còmode en el PSOE actual dirigit per Zapatero”

—Encara és prest per donar resposta. Com passa en casos semblants a qualsevol partit, és necessari un període d'aterratge de la nova direcció. Parl amb la nova direcció d'UM amb absoluta normalitat. És ver que hem tengut alguna diferència, però no passa res: es parla i es negocia, que és el que hem fet. La cosa important és que hi hagi capacitat de diàleg per a superar les discrepàncies. I això és assegurat. Quant al pacte en general, UM hi és totalment fidel, i jo tenc una perfecta relació amb els consellers d'UM, i del Bloc, per dur a terme el pacte que signàrem.

—Quants d'escons espera el PSOE balear llevar al Bloc o UM el 2011?

—[Riu] Jo no vull llevar escons a ningú. Però sí que esper que d'aquí a tres anys el PSOE tengui millors resultats que el 2007 i que obtengui més escons. Crec que ho aconseguirem perquè els resultats de les passades eleccions generals ens han mostrat que podem ser el partit majoritari en aquesta comunitat autònoma. Per assolir l'objectiu hem après que no podem deixar a uns altres partits matèries en exclusiva, com si no ens corresponguessin. Ens hem d'adreçar als nostres electors de sempre, però alhora estrènyer llaços amb més sectors socials.

—Quin objectiu bàsic persegueix el PSOE per al congrés de l'estiu?

—Primer de tot millorar el funcionament, fer-nos orgànicament més sòlids per avançar cap a una penetració social més gran, atreure més gent cap al nostre projecte i estar en condicions, com us deia abans, de convertir-nos en el partit majoritari de les Illes. L'estructura del partit s'ha de correspondre amb l'estructura institucional. Llavors, entre més qüestions, haurem de debatre com fer més èmfasi en matèries noves que preocupen el ciutadà, com el canvi climàtic. Però sobretot hem d'assolir un congrés a partir del qual tots els militants estiguem convençuts que podem ser i serem el partit majoritari de les Illes i que per això cal fer feina des de l'endemà mateix del congrés.

—Us presentareu a la reelecció com a secretari general del PSIB-PSOE. Serà la darrera vegada?

—Segurament sí.

Miquel Payeras